

JAROSŁAW BURY¹ , PAWEŁ BABULA², PAWEŁ CZUDEĆ³, DOMINIK WYCZARSKI⁴

Atethmia centrigo (HAWORTH, 1809) oraz *Xanthia* (*Cirrhia*) *ocellaris* (BORKHAUSEN, 1792) na Podkarpaciu

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8238120>

¹ Markowa 1498, 37-120 Markowa, Polska, e-mail: jarekbury2@wp.pl, ORCID 0000-0003-1061-1975

² ul. Królewska 21, 35-616 Rzeszów, Polska

³ Zgłobień 347, 36-046 Zgłobień, Polska

⁴ Białoboki 112, 37-207 Gać, Polska

Abstract: *Atethmia centrigo* (HAWORTH, 1809) and *Xanthia* (*Cirrhia*) *ocellaris* (BORKHAUSEN, 1792) on the Podkarpacie Region (SE Poland). The paper presents data on the occurrence of two species of noctuid moths *Atethmia centrigo* (HAWORTH, 1809) and *Xanthia* (*Cirrhia*) *ocellaris* (BORKHAUSEN, 1792) in the Podkarpacie region. In particular, *A. centrigo* was found in the region for the first time in 2016 and a total of 74 records were presented, while *X. ocellaris* was first found in 2006 and it was recorded 8 times.

Key words: Lepidoptera, Noctuidae, faunistics, new species, SE Poland.

WSTĘP

Praca przedstawia nowe dane faunistyczne dotyczące dwóch gatunków motyli, *Atethmia centrigo* (HAWORTH, 1809) oraz *Xanthia* (*Cirrhia*) *ocellaris* (BORKHAUSEN, 1792) należących do rodziny Noctuidae, podrodziny Xyleninae. Poniższe dane są wynikiem badań nad rozmieszczeniem motyli na terenie województwa podkarpackiego, prowadzonych w latach 2006-2022. Odłowcy nocne prowadzono z użyciem ekranów oświetlanych lampami żarowo-rtęciowymi oraz świetłówkami emitującymi światło ultrafioletowe (UV), a także z użyciem lamp kwarcowych zamontowanych na stałe na ścianach budynków. Nazewnictwo i systematykę przyjęto według wykazu rozmieszczeniowego motyli Polski (BUSZKO & NOWACKI 2017). Okazy dowodowe znajdują się w zbiorach prywatnych autorów.

MATERIAŁ

Atethmia centrigo (HAWORTH, 1809) (Ryc. 1)

EA64 Zgłobień, 25.09.2022, 1 osobnik, leg. P. Czudec.

EA74 Rzeszów-Wilkowyja, 06.09.2021, 1 osobnik, 21.08.2021, 1 osobnik, 15.09.2020, 2 osobniki, leg. P. Babula

EA84 Łañcut, 30.09.2021, 1 osobnik, leg. J. Bury.

EA93 Lipnik, 29.08.2022, 1 osobnik, 28.08.2022, 1 osobnik, 17.09.2021, kilka osobników, 11.09.2021, 4 osobniki, 04.09.2019, 5 osobników, 07.09.2017, obs. J. Bury.

EA93 Sietesz, 16.09.2022, 1 osobnik, leg. J. Bury.

EA94 Białoboki, 07.09.2020, 1 osobnik, leg. D. Wyczarski. 09.09.2019, 1 osobnik, obs. J. Bury. 07.09.2019, 1 osobnik, 26.08.2019, 1 osobnik, leg. D. Wyczarski, 09.09.2018, ponad 30 osobników, 30.08.2017, 1 osobnik, 27.08.2017, 1 osobnik, obs. D. Wyczarski. 09.09.2016, 1 osobnik, 02.09.2016, 1 osobnik, leg. D. Wyczarski. 01.09.2016, 1 osobnik, 25.08.2016, 1 osobnik, obs. J. Bury.

EA94 Gać Przeworska, 25.08.2016, 1 osobnik, obs. J. Bury.

EA94 Markowa, 16.09.2022, 2 osobniki, 15.09.2022, 1 osobnik, 13.09.2022, 1 osobnik, 12.09.2022, 1 osobnik, 11.09.2022, 1 osobnik, 10.09.2022, 1 osobnik, 09.09.2022, 1 osobnik, 07.09.2022, 1 osobnik, 04.09.2022, 1 osobnik, 31.08.2022, 1 osobnik, 30.08.2022, 1 osobnik, 29.09.2022, 2 osobniki, 28.08.2022, 2 osobniki, 24.08.2022, 3 osobniki, 22.08.2022, 1 osobnik, 27.09.2021, 1 osobnik, leg. J. Bury. 16.09.2021, 3 osobniki, obs. J. Bury, 15.09.2021, kilkanaście osobników, 14.09.2021, kilkanaście osobników, 13.09.2021, 6 osobników, 11.09.2021, 1 osobnik, 10.09.2021, 3 osobniki, 09.09.2021, 4 osobniki, 08.09.2021, 1 osobnik, 07.09.2021, 1 osobnik, obs. J. Bury. 08.09.2020, 1 osobnik, leg. D. Wyczarski. 12.09.2019, 3 osobniki, w tym jeden upolowany przez modliszkę, 08.09.2019, 5 osobników, 06.09.2019, 1 osobnik, 05.09.2019, 2 osobniki, 04.09.2019, 1 osobnik, 28.08.2019, 1 osobnik, 10.09. 2017, 1 osobnik, 07.09.2016, kilka osobników, 05.09.2016, 1 osobnik, obs. J. Bury.

FA03 Kańczuga, 12.09.2022, 1 osobnik, 10.09.2022, 1 osobnik, 09.09.2022, 1 osobnik, 04.09.2022, 1 osobnik, 28.08.2022, 1 osobnik, leg. J. Bury.

FA03 Łopuszka Mała, 16.09.2022, 1 osobnik, leg. J. Bury.

FA04 Mikulice, 30.08.2020, 1 osobnik, 08.09.2019, 1 osobnik, leg. D. Wyczarski.

FA04 Przeworsk, 25.08.2022, 1 osobnik, leg. J. Bury.

FA21 Przemyśl, 16.09.2022, 1 osobnik, 11.09.2022, 1 osobnik, 04.09.2022, 1 osobnik, 25.09.2022, 1 osobnik, leg. J. Bury.

FA35 Stare Siolo, 08.09.2021, 1 osobnik, obs. J. Bury.

FA45 Oleszyce, 15.09.2021, 1 osobnik, 08.09.2021, 1 osobnik, obs. J. Bury.

Gatunek znany dotychczas z 8 województw: lubuskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, śląskiego, opolskiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego oraz lubelskiego (BUSZKO & NOWACKI 2017, LARYSZ & MAROŃ 2019, PACUK 2020). Na Podkarpaciu gatunek po raz pierwszy stwierdzony w 2016 roku. Od tego roku obserwowany corocznie na badanym terenie – odpowiednio 7, 3, 30, 14, 8, 72 i 28 osobników.

Gatunek cechuje się znaczną zmiennością ubarwienia skrzydeł, od osobników niemal jednolicie żółtych do niemal całkowicie rudych, z mniej lub bardziej przyciemnionym polem środkowym, ograniczonym na ogół kontrastowymi przepaskami (Ryc. 1). Nowy dla województwa podkarpackiego.

Ryc. 1. *Atethmia centrigo* (HAWORTH, 1809) - formy barwne zaobserwowane na terenie Podkarpacia w latach 2016-2022 (fot. J. Bury).

Fig. 1. *Atethmia centrigo* (HAWORTH, 1809) - color forms observed in the Podkarpacie in 2016-2022 (photo J. Bury).

Xanthia (Cirrhia) ocellaris (BORKHAUSEN, 1792) (Ryc. 2)

EA93 Lipnik, 28.09.2021, 1 osobnik, 17.09.2021, 1 osobnik, leg. J. Bury.

EA94 Markowa, 29.09.2022, 2 osobniki, 12.10.2021, 1 osobnik, 15.09.2021, 1 osobnik, 28.09.2019, 1 osobnik, 22.09.2006, 1 osobnik, leg. J. Bury

FA21 Przemyśl, 08.10.2021, 1 osobnik, leg. J. Bury.

Gatunek znany dotychczas z obszaru niemal całej Polski z wyjątkiem województw zachodniopomorskiego oraz podkarpackiego (BUSZKO & NOWACKI 2017). Gatunek po raz pierwszy stwierdzony na badanym terenie w 2006 roku. Nowy dla województwa podkarpackiego.

Ryc. 2. *Xanthia (Cirrhia) ocellaris* (BORKHAUSEN, 1792) – Lipnik, 17.09.2021, fot. J. Bury.

Fig. 2. *Xanthia (Cirrhia) ocellaris* (BORKHAUSEN, 1792) – Lipnik, 17.09.2021, photo. J. Bury.

PIŚMIENNICTWO

BUSZKO J, NOWACKI J. (Eds.) 2017. A Distributional Checklist of the Lepidoptera of Poland. *Polish Entomological Monographs* 13: 1–222.

LARYSZ A., MAROŃ J. 2019. Materiały do znajomości fauny motyli (Lepidoptera) Polski. Część I. *Acta entomologica silesiana* 27 (028): 1–6 [online]. <http://doi.org/10.5281/zenodo.3584248>.

PACUK B. 2020. Pierwsze stwierdzenie *Aethmia centrago* (HAWORTH, 1809) (Lepidoptera: Noctuidae) w województwie kujawsko – pomorskim. *Fragmenta Naturae* 53: 13–16.

Accepted: 14 July 2023; published: 11 August 2023

Licensed under a Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>